

STORTINGET

Innst. 185 L

(2018–2019)

Innstilling til Stortinget
fra arbeids- og sosialkomiteen

Dokument 8:57 L (2018–2019)

Innstilling fra arbeids- og sosialkomiteen om Representantforslag frå stortingsrepresentantane Per Olaf Lundteigen, Kjersti Toppe, Sigbjørn Gjelsvik og Nils T. Børke om ei endring av arbeidsmiljølova slik at Arbeidstilsynet får heimel til å handheva lovføresegner om innleige frå bemaningsforetak

---

Til Stortinget

Bakgrunn

I dokumentet fremmes følgende forslag:

«Vedtak til lov

om endring i arbeidsmiljøloven

I

I lov 17. juni 2005 nr. 62 om arbeidsmiljø, arbeidstid og stillingsvern mv. (arbeidsmiljøloven) vert det gjort følgende endring:

§ 18-6 første ledd første punktum skal lyde:

Arbeidstilsynet gir de pålegg og treffer de enkeltvedtak ellers som er nødvendig for gjennomføringen av bestemmelsene i og i medhold av § 1-7, kapittel 2 til kapittel 11 samt §§ 14-1 a, 14-5 til 14-8, § 14-9 andre ledd bokstav f andre punktum og andre ledd siste punktum, 14-12, 14-12 a, 14-15 femte ledd, 15-2 og 15-15.

II

Lova tek til å gjelde straks.»

Komiteens behandling

Komiteen ba i brev av 6. desember 2018 om statsrådets vurdering av forslaget. Statsrådets svarbrev av 8. januar 2019 følger vedlagt.

Som ledd i komiteens behandling av representantforslaget ble det 31. januar 2019 avholdt høring i saken. Følgende deltok på høringen:

- Næringslivets Hovedorganisasjon (NHO)
- Hovedorganisasjonen Virke
- Arbeidsgiverforeningen Spekter
- Norsk Industri
- Byggenæringens Landsforening
- Landsorganisasjonen i Norge
- Fagforbundet
- Fellesforbundet
- EL & IT Forbundet
- JussBuss
- JURK – Juridisk rådgivning for kvinner.

Komiteens merknader

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Lise Christoffersen, Arild Grande, Eigil Knutsen og Hadia Tajik, fra Høyre, Margret Hagerup, Heidi Nordby Lunde og Kristian Tønning Riise, fra Fremskrittspartiet, Laila Reiertsen og lederen Erlend Wiborg, fra Senterpartiet, Per Olaf Lundteigen, fra Sosialistisk Venstreparti, Solfrid Lerbrekk, fra Venstre, Terje Breivik, og fra Kristelig Folkeparti, Geir Sigbjørn Toskedal, viser til Representantforslag 57 L (2018–2019) om ei endring av arbeidsmiljølova slik at Arbeidstilsynet får heimel til å handheva lovføresegner om

innleie frå bemanningsforetak. Komiteen viser til at det nye regelverket som regulerer adgangen til å benytte innleid arbeidskraft, vedtatt av Stortinget 4. juni 2018, trådte i kraft 1. januar 2019.

Komiteen viser videre til Stortingets enstemmige vedtak nr. 821, 4. juni 2018:

«Stortinget ber regjeringen utarbeide forslag til en kontrollfunksjon som skal føre tilsyn med, gi pålegg om og treffe enkeltvedtak for å gjennomføre bestemmelsene i arbeidsmiljøloven § 1-7, kapittel 2 til kapittel 11, samt §§ 14-1 a, 14-5 til 14-8, § 14-9 andre ledd bokstav f andre punktum og andre ledd siste punktum, § 14-12, § 14-12 a, § 14-15 femte ledd og §§ 15-2 og 15-15. Forslaget til kontrollfunksjon legges fram for Stortinget på en egnet måte.»

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Venstre og Kristelig Folkeparti, viser til at arbeidslivet skal være trygt og fleksibelt for arbeidstakere, gjennom seriøse arbeidsgivere og et velfungerende og effektivt treparts-samarbeid. Flertallet mener at et godt regulert arbeidsliv er grunnplanken i et godt samfunn og avgjørende for et bærekraftig velferdssamfunn.

Flertallet viser til at innleie ble strengere regulert i forbindelse med Stortingets behandling av Prop. 73 L (2017–2018) Endringer i arbeidsmiljøloven (fast og midlertidig ansettelse og innleie fra bemanningsforetak), jf. Innst. 355 L (2017–2018), og at departementet nå jobber for å følge opp anmodningsvedtak nr. 821, vedtatt av Stortinget 4. juni 2018. Flertallet viser til at departementet allerede har satt i gang dette arbeidet, slik det også ble varslet i Prop. 73 L (2017–2018), for å utrede tiltak for bedre kontroll og håndheving for å redusere ulovlig innleie. Flertallet bemerker at slike lovendringer både skal utredes og høres. En utvidelse av Arbeidstilsynets rolle på innleieområdet berører blant annet grunnleggende spørsmål om skillet mellom privat- og offentligrettslig håndheving, og reiser i denne sammenheng ulike problemstillinger som må belyses og utredes. Flertallet viser videre til at virkninger av aktuelle tiltak skal utredes og vurderes, i tråd med utredningsinstruksen, med tanke på administrative og økonomiske konsekvenser. I dette tilfelle vil et lovvedtak klart kunne få økonomiske konsekvenser. Flertallet fremhever også viktigheten av at partene er involvert i dette arbeidet.

Flertallet mener at forslaget om en kontrollfunksjon må utredes på en god og grundig måte, slik at aktuelle tiltak kan utformes på en hensiktsmessig måte. En eventuell kontrollfunksjon må fungere best mulig og implementeres slik at både myndigheter og enkeltpersoner som berøres, er godt forberedt på endringen. Flertallet viser til at dette arbeidet allerede er godt i gang i departementet, og vil dermed avvente dette.

Flertallet vil advare mot å foregripe lovprosessen som er satt i gang for å oppnå formålet med representantforslagene. Forslaget vil innebære en omfattende omlegging av Arbeidstilsynet, og hensynet til å ta en opplyst avgjørelse bør settes høyt. Etter flertallets syn bør endringen derfor høres og utredes nærmere for å kartlegge flest mulige konsekvenser før en beslutning tas.

Flertallet tilrår på denne bakgrunn at representantforslaget ikke vedtas.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti vil understreke det selvsagte – at det er Arbeidstilsynet som har hovedansvaret for å sikre at arbeidsmiljøloven blir etterlevd i norsk arbeidsliv. Gjennom Stortingets lovvedtak 4. juni 2018 ble vilkårene for lovlig bruk av bemanningsforetak strammet inn. Lovforslaget fra Senterpartiet, Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti om å gi Arbeidstilsynet hjemmel i § 18-6 til å påse at lovendringene etterleves, ble imidlertid ikke vedtatt. Derimot vedtok Stortinget enstemmig at regjeringen utarbeidet forslag til en kontrollfunksjon som skal føre tilsyn med, gi pålegg om og å treffe enkeltvedtak for å gjennomføre bestemmelsene i arbeidsmiljøloven. Forslagene til slik kontrollfunksjon skulle legges frem for Stortinget på egnet måte.

Lovendringene trådte i kraft 1. januar 2019. Regjeringen har ikke kommet tilbake med sitt forslag, og vi står fortsatt i en situasjon hvor vi har et lovtomt rom hvor det ikke er avklart hvordan myndighetene skal følge opp og sikre at loven blir fulgt. Dette undergraver Stortingets vilje.

Under komiteens høring 31. januar 2019 ga alle arbeidstakerorganisasjonene sin støtte til lovforslaget hvor Arbeidstilsynet får de nødvendige hjemler i § 18-6 i arbeidsmiljøloven. Arbeidsgiverorganisasjonene, med unntak av Byggenæringens Landsforening i NHO, gikk imot lovforslaget. Arbeidsgiverorganisasjonene som gikk imot lovforslaget, viste til at uenigheter om lovlig bruk av innleie fra bemanningsforetak måtte henvises til domstolene, som en privatrettslig sak. Disse medlemmer vil på dette grunnlag påpeke at vi nå står i en svært sjelden situasjon hvor arbeidsgiver motsetter seg at Arbeidstilsynet får lov hjemmel til å kunne utføre sitt oppdrag. Etter disse medlemmers mening er det ingen grunn for at ikke Arbeidstilsynet skal følge opp lovendringene av 4. juni 2018, på samme måte som Arbeidstilsynet har hjemmel til å følge opp andre deler av arbeidsmiljøloven.

Disse medlemmer fremmer på denne bakgrunn følgende forslag:

«I

I lov 17. juni 2005 nr. 62 om arbeidsmiljø, arbeidstid og

stillingsvern mv. (arbeidsmiljøloven) vert det gjort følgende endring:

§ 18-6 første ledd første punktum skal lyde:

Arbeidstilsynet gir de pålegg og treffer de enkeltvedtak ellers som er nødvendig for gjennomføringen av bestemmelsene i og i medhold av § 1-7, kapittel 2 til kapittel 11 samt §§ 14-1 a, 14-5 til 14-8, 14-9 andre ledd bokstav f andre punktum og andre ledd siste punktum, 14-12, 14-12 a, 14-15 femte ledd, 15-2 og 15-15.

II

Lova tek til å gjelde straks.»

Mange innleide arbeidstakere, i særdeleshet arbeidstakere fra EØS-land, har en svak posisjon overfor arbeidsgiver. Dette har medført at det innen deler av arbeidsmarkedet finnes et A- og B-lag av arbeidstakere hva gjelder lønns- og arbeidsvilkår, et skille som er tydelig i deler av bemanningsbransjen. Disse medlemmer mener det er avgjørende å forsvare norske lønns- og arbeidsvilkår, samt forsvarlige arbeids- og boforhold, for alle som jobber i Norge. Dette skal gjelde enten man er født her eller kommer fra andre land, enten man jobber for norske eller utenlandske arbeidsgivere, og enten man jobber i virksomheter bundet av tariffavtale eller ikke. Disse medlemmer mener vi må ta i bruk et bredt spekter av tiltak for å klare denne jobben, hvorav kollektiv søksmålsrett er ett av flere tiltak for å sikre den norske arbeidslivsmodellen, da dette utjevner maktforholdet mellom arbeidstakere og arbeidsgivere, spesielt der dette er i arbeidstakers disfavør.

Disse medlemmer fremmer på denne bakgrunn følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen innføre kollektiv søksmålsrett for fagforening som har medlemmer i en virksomhet som har leid inn arbeidstaker fra bemanningsforetak, jf. § 14-12, slik at fagforeningen kan reise søksmål i eget navn om lovligheten av slik innleie.»

Forslag fra mindretall

Forslag fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti:

Forslag 1

I

I lov 17. juni 2005 nr. 62 om arbeidsmiljø, arbeidstid og stillingsvern mv. (arbeidsmiljøloven) vert det gjort følgende endring:

§ 18-6 første ledd første punktum skal lyde:

Arbeidstilsynet gir de pålegg og treffer de enkeltvedtak ellers som er nødvendig for gjennomføringen av bestemmelsene i og i medhold av § 1-7, kapittel 2 til kapittel 11 samt §§ 14-1 a, 14-5 til 14-8, 14-9 andre ledd bokstav f andre punktum og andre ledd siste punktum, 14-12, 14-12 a, 14-15 femte ledd, 15-2 og 15-15.

II

Lova tek til å gjelde straks.

Forslag 2

Stortinget ber regjeringen innføre kollektiv søksmålsrett for fagforening som har medlemmer i en virksomhet som har leid inn arbeidstaker fra bemanningsforetak, jf. § 14-12, slik at fagforeningen kan reise søksmål i eget navn om lovligheten av slik innleie.

Komiteens tilråding

Komiteens tilråding fremmes av medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Venstre og Kristelig Folkeparti.

Komiteen har for øvrig ingen merknader, viser til representantforslaget og rår Stortinget til å gjøre følgende

vedtak:

Dokument 8:57 L (2018–2019) – Representantforslag frå stortingsrepresentantane Per Olaf Lundteigen, Kjersti Toppe, Sigbjørn Gjelsvik og Nils T. Bjørke om ei endring av arbeidsmiljølova slik at Arbeidstilsynet får heimel til å handheva lovføresegner om innleige frå bemanningsforetak – vedtas ikke.

Oslo, i arbeids- og sosialkomiteen, den 5. mars 2019

Erlend Wiborg

leder

Arild Grande

ordfører

DET KONGELIGE
ARBEIDS- OG SOSIALDEPARTEMENT

Statsråden

Arbeids- og sosialkomiteen i Stortinget
Stortinget
Postboks 1700 Sentrum
0026 OSLO

Deres ref

Vår ref

Dato

18/3790-2

8. januar 2019

Svar til Stortinget vedr. representantforslag 57 L (2018–2019) om endring i arbeidsmiljøloven § 18-6

Jeg viser til brev 6. desember 2018 fra Stortingets arbeids- og sosialkomité, der det bes om min vurdering av representantforslag 57 L (2018–2019) fra Per Olaf Lundteigen, Kjersti Toppe, Sigbjørn Gjelsvik og Nils T. Bjørke. Forslaget gjelder endring av arbeidsmiljøloven slik at Arbeidstilsynet får hjemmel til å håndheve lovbestemmelser om innleie fra bemanningsforetak.

Stortinget traff 4. juni 2018 følgende anmodningsvedtak (nr. 821):

"Stortinget ber regjeringen utarbeide forslag til en kontrollfunksjon som skal føre tilsyn med, gi pålegg om og treffe enkeltvedtak for å gjennomføre bestemmelsene i arbeidsmiljøloven § 1-7, kapittel 2 til kapittel 11, samt §§ 14-1 a, 14-5 til 14-8, § 14-9 andre ledd bokstav f andre punktum og andre ledd siste punktum, § 14-12, § 14-12 a, § 14-15 femte ledd og §§ 15-2 og 15-15. Forslaget til kontrollfunksjon legges fram for Stortinget på en egnet måte."

Som redegjort for i Prop. 1 S (2018–2019), har departementet igangsatt et arbeid med å utrede tiltak for bedre kontroll og håndheving for å redusere ulovlig innleie, slik det også ble varslet i Prop. 73 L (2017–2018). Departementet uttalte også at det vil komme tilbake til Stortinget på en egnet måte om saken.

Som kjent skal lovendringer både utredes og høres, og det gjelder en instruks om utredning av statlige tiltak, herunder lovforslag.

En utvidelse av Arbeidstilsynets rolle på innleieområdet berører blant annet grunnleggende spørsmål om skillet mellom privat- og offentligrettslig håndheving, og reiser i denne

sammenheng ulike problemstillinger som må belyses og utredes. I tråd med utredningsinstruksen skal også virkningene av aktuelle tiltak utredes og vurderes, herunder administrative og økonomiske konsekvenser. I dette tilfelle vil et lovvedtak klart kunne få økonomiske konsekvenser. Det er også viktig med involvering av de som vil bli berørt av tiltaket. På dette området er departementet blant annet opptatt av å ha en god dialog med partene i arbeidslivet, som får komme med sine synspunkter.

Forslaget om en kontrollfunksjon som skal håndheve reglene om innleie må med andre ord utredes på en god og grundig måte, slik at aktuelle tiltak kan utformes på en hensiktsmessig måte, fungere best mulig og slik at både myndigheter og enkeltpersoner som berøres er godt forberedt på endringen. Arbeidet på dette er godt i gang i departementet. Det foreliggende lovforslaget om å gi Arbeidstilsynet tilsyns- og påleggsmyndighet ved innleie fra bemanningsforetak bør derfor ikke vedtas i Stortinget nå.

Med hilsen

Anniken Hauglie

